

**PROGRAM KURSU SPECJALISTYCZNEGO
SZCZEPIENIA OCHRONNE DLA POŁOŻNYCH**

**Zatwierdził
Minister Zdrowia**

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU

Cezary Cieślukowski

Warszawa, dnia 19.08.2015

PROGRAM PRZYGOTOWANY PRZEZ ZESPÓŁ PROGRAMOWY W SKŁADZIE¹

1. **mgr piel. Małgorzata Papiernik** – Przewodnicząca Zespołu; Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny
2. **dr n. med. Anita Gębska-Kuczerowska** – Studium Zdrowia Publicznego Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie
3. **mgr Jolanta Prochaska** – Naczelnik Wydziału ds. Szczepień Ochronnych, Departament Zapobiegania oraz Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi, Główny Inspektorat Sanitarny w Warszawie

RECENZENT PROGRAMU

dr n. med. Iwona Paradowska-Stankiewicz – Konsultant Krajowy w dziedzinie epidemiologii,
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie

---

¹ Powołany Zarządzeniem Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych Nr 45A/14 z dnia 2 lipca 2014 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Opracowania Programu Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych.

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia

Kurs specjalistyczny jest to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.) ma na celu uzyskanie przez pielęgniarkę lub położną wiedzy i umiejętności do wykonywania określonych czynności zawodowych przy udzielaniu świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych lub rehabilitacyjnych.

Efekty kształcenia wskazane w programie kursu specjalistycznego *Szczepienia ochronne dla położnych* są dla organizatora i uczestnika kształcenia obowiązkowym elementem programu. Osiągnięcie wskazanych efektów kształcenia gwarantuje, że każdy uczestnik kursu specjalistycznego będzie posiadać takie same kwalifikacje, niezależnie od miejsca ukończenia kształcenia, podmiotu organizującego kształcenie oraz systemu kształcenia.

Cel kształcenia

Przygotowanie położnej do samodzielnego udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie²:

- szczepień ochronnych noworodków;
- szczepienia przeciw HPV, istotnego ze względów epidemiologicznych,

postępowania w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych.

Czas trwania kształcenia

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kursu specjalistycznego w kontakcie z wykładowcą/opiekunem stażu wynosi **52** godziny dydaktyczne:

zajęcia teoretyczne – **27** godzin,

zajęcia praktyczne – **25** godzin.

Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych. Oznacza to, że 90% łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację programu nie podlega zmianie. Wskazane 10%, **co stanowi nie więcej niż 5 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.**

Sposób organizacji

Za przebieg i organizację kursu specjalistycznego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Planując realizację kształcenia, organizator powinien:

1. Opracować regulamin organizacyjny kursu specjalistycznego, który w szczególności określa:

- organizację;
- zasady i sposób naboru osób;
- prawa i obowiązki osób uczestniczących;
- zakres obowiązków kadry dydaktycznej prowadzącej nauczanie teoretyczne i praktyczne;
- zasady przeprowadzenia egzaminu końcowego.

2. Powołać kierownika kursu specjalistycznego.

Do zadań kierownika kursu oprócz zadań określonych w przepisach Ministra Zdrowia z tego zakresu powinno należeć:

---

² Wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień oraz katalog szczepień obowiązkowych i zalecanych określają obowiązujące przepisy prawa. Realizacja szczepień ochronnych odbywa się zgodnie z obowiązującym na dany rok Programem Szczepień Ochronnych (PSO).

- współdecydowanie o doborze kadry dydaktycznej;
  - przedstawienie uczestnikom kursu: celu, programu i organizacji kształcenia;
  - ocenianie placówek szkolenia praktycznego wg specyfiki i organizacji zajęć;
  - pomaganie w rozwiązywaniu problemów;
  - udzielanie indywidualnych konsultacji uczestnikom kursu;
  - zbieranie i analizowanie opinii o przebiegu kursu.
3. Przeprowadzić postępowanie kwalifikacyjne.
  4. Powołać wykładowców posiadających kwalifikacje określone w programie kursu.
  5. Powołać w uzgodnieniu z kierownikiem kursu opiekunów szkolenia praktycznego, którzy powinni być merytorycznymi pracownikami placówek, w których odbywa się szkolenie praktyczne. Do zadań opiekuna szkolenia praktycznego należy:
    - instruktaż wstępny (zapoznanie z celem szkolenia praktycznego z organizacją pracy, wyposażeniem placówki, jej personelem, zakresem udzielanych świadczeń i in.);
    - instruktaż bieżący (organizacja i prowadzenie zajęć, kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów i in.);
    - instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie zajęć, zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie kształcenia, ocena uzyskanych wiadomości i umiejętności).
  6. Zapewnić bazę dydaktyczną do szkolenia teoretycznego, dostosowaną do liczby uczestników kursu.
  7. Zapewnić środki dydaktyczne, o których mowa w programie poszczególnych modułów.
  8. Dobrać placówki stażowe zgodnie z planem nauczania, w których możliwe będzie zdobywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych świadczeń zdrowotnych.
  9. Posiadać wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów kształcenia

W toku realizacji programu przewiduje się ocenianie:

1. Bieżące – rozumiane jako zaliczanie poszczególnych modułów (sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy i umiejętności będących przedmiotem nauczania teoretycznego i praktycznego, w tym świadczeń zdrowotnych przewidzianych w programie kształcenia).
2. Końcowe – zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.) kurs specjalistyczny kończy się egzaminem teoretycznym, przeprowadzonym w formie pisemnej lub ustnej, albo egzaminem praktycznym.
Rodzaj egzaminu i formę egzaminu teoretycznego ustala organizator kształcenia, z uwzględnieniem zakresu, w jakim prowadzony jest kurs specjalistyczny.

2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Zaświadczenie o ukończeniu kursu specjalistycznego *Szczepienia ochronne dla położnych* otrzymuje położna, która:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- aktualną wiedzę z zakresu szczepień ochronnych noworodków;
- aktualną wiedzę z zakresu szczepień istotnych ze względów epidemiologicznych na przykładzie szczepienia przeciw HPV;
- znajomość regulacji prawnych i norm etycznych odnoszących się do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie szczepień ochronnych noworodków i szczepienia przeciw HPV

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- wykonać zgodnie z obowiązującymi zasadami szczepienia ochronne u noworodków;
- wykonać szczepienie przeciw HPV;
- rozpoznawać i klasyfikować niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) oraz podejmować stosowne działania w przypadku ich wystąpienia;
- korzystać z aktualnej wiedzy w zakresie szczepień ochronnych

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- szanuje godność i autonomię pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną oraz pochodzenie narodowe i etniczne;
- współpracuje z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu opieki zdrowotnej;
- ponosi odpowiedzialność za wykonywanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie szczepień ochronnych;
- krytycznie ocenia własne kompetencje w zakresie szczepień ochronnych;
- stale aktualizuje wiedzę i umiejętności w zakresie szczepień ochronnych.

3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

W zakresie wiedzy uczestnik kursu:

- W1. omawia podstawy prawne szczepień ochronnych;
- W2. omawia sposób finansowania szczepień ochronnych;
- W3. definiuje podmioty uprawnione do przeprowadzania szczepień ochronnych;
- W4. wskazuje wymogi w zakresie organizacji i wyposażenia punktu/gabinetu szczepień ochronnych;
- W5. omawia zasady wykonywania szczepień ochronnych;
- W6. przedstawia zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pielęgniarki punktu/gabinetu szczepień ochronnych;
- W7. zna zadania osoby wykonującej szczepienie ochronne w świetle przepisów prawa;
- W8. omawia obowiązującą dokumentację i dokumentowanie wykonania szczepienia ochronnego;
- W9. omawia zasady dystrybucji szczepionek zakupionych do realizacji programu szczepień ochronnych;
- W10. omawia warunki transportu i przechowywania szczepionek;
- W11. omawia cechy dyskwalifikujące użycie preparatów szczepionek z uwagi na nieprawidłowy transport lub przechowywanie;
- W12. omawia procedury związane z wykonywaniem zabiegu wakcynacji w aspekcie bezpieczeństwa pacjenta i pracowników medycznych (tj. sterylność zabiegu, utylizacja odpadów, postępowanie w przypadku zakłucia);
- W13. omawia procedury administracyjne, dotyczące rejestracji wykonanych zabiegów, nop, jak również zgłaszania braku zgody opiekuna prawnego na wykonywanie szczepień ochronnych;
- W14. omawia prawa pacjenta w aspekcie szczepień ochronnych;
- W15. omawia wpływ ruchów antyszczepionkowych na realizację szczepień ochronnych w Polsce;
- W16. zna zasady skutecznej komunikacji: pielęgniarka/lekarz – pacjent;
- W17. omawia rodzaje odporności oraz czynniki modyfikujące odporność;
- W18. przedstawia odrębności układu odpornościowego noworodka;
- W19. wskazuje czynniki modyfikujące układ immunologiczny;
- W20. różnicuje szczepienia ochronne wykonywane we wrodzonych i nabytych niedoborach odporności;
- W21. charakteryzuje poszczególne rodzaje szczepionek i ich działanie immunologiczne;
- W22. wyjaśnia zasadność przestrzegania cyklu szczepień ochronnych;

- W23. wymienia wskazania i przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych;
- W24. charakteryzuje obowiązujący program szczepień ochronnych w Polsce;
- W25. wymienia zasady stosowane przy układaniu indywidualnego kalendarza szczepień ochronnych;
- W26. przedstawia zasady obowiązujące przy wykonywaniu szczepień ochronnych w szczególnych sytuacjach;
- W27. charakteryzuje niepożądane odczyny poszczepienne (NOP);
- W28. omawia postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- W29. wymienia zasady profilaktyki niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- W30. omawia alternatywne kalendarze szczepień ochronnych;
- W31. wymienia rodzaje szczepień ochronnych wykonywane w okresie noworodkowym wraz z uzasadnieniem ich celowości z uwagi na specyfikę układu immunologicznego;
- W32. charakteryzuje szczepionki przeznaczone do wakcynacji w okresie noworodkowym;
- W33. wymienia wskazania i definiuje przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych u noworodka;
- W34. charakteryzuje rozwój zmiany po szczepieniu przeciw gruźlicy;
- W35. wymienia wskazania i definiuje przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych u noworodka;
- W36. wymienia spektrum niepożądanych odczynów poszczepiennych w zależności od rodzaju szczepionki;
- W37. omawia zasady kwalifikacji do szczepień ochronnych;
- W38. omawia technikę wykonania szczepienia ochronnego przeciw HPV;
- W39. omawia dokumentację wykonanego szczepienia ochronnego przeciw HPV;
- W40. przedstawia podział niepożądanych odczynów poszczepiennych NOP po szczepieniu ochronnym przeciw HPV;
- W41. omawia czynniki zmniejszające i nasilające lęk przed szczepieniem ochronnym.

W zakresie umiejętności uczestnik kursu potrafi:

- U1. organizować i wyposażać punkt szczepień ochronnych;
- U2. przeprowadzać transport szczepionek oraz przechowywać je zgodnie z obowiązującymi procedurami;
- U3. sporządzać sprawozdania z realizacji szczepień ochronnych;
- U4. dokonywać analizy wykonalności szczepień ochronnych;
- U5. udzielać wyczerpujących informacji na temat celowości szczepień ochronnych;
- U6. definiować kontrargumenty ruchów antyszczepionkowych;
- U7. udzielać wyczerpujących informacji na temat postępowania pacjenta w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP);
- U8. współuczestniczyć w opracowaniu alternatywnych kalendarzy szczepień ochronnych;
- U9. prowadzić dokumentację dotyczącą szczepień ochronnych akcyjnych u osób szczególnie narażonych na zakażenie;
- U10. współuczestniczyć w kwalifikacji noworodka do szczepienia ochronnego;
- U11. postępować ze sprzętem i materiałem użytym przy wykonywaniu szczepień ochronnych u noworodka zgodnie z obowiązującą procedurą;
- U12. wykonywać szczepienie ochronne u noworodka zgodnie z obowiązującymi zasadami;
- U13. dokumentować wykonane szczepienie u noworodka w karcie uodpornienia i książeczce zdrowia;
- U14. edukować rodziców/opiekunów m.in. w zakresie obserwacji i pielęgnacji noworodka po szczepieniu ochronnym oraz celowości szczepień ochronnych;

- U15. rozpoznawać, klasyfikować i charakteryzować miejscowe oraz uogólnione reakcje ustroju występujące u noworodka po szczepieniu ochronnym;
- U16. współuczestniczyć w kwalifikacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych do szczepienia ochronnego przeciw HPV;
- U17. wykonywać szczepienie ochronne przeciw HPV;
- U18. dokumentować wykonanie szczepienia ochronnego przeciw HPV;
- U19. rozpoznawać, klasyfikować i charakteryzować miejscowe oraz uogólnione reakcje ustroju występujące u pacjenta po szczepieniu ochronnym przeciw HPV;
- U20. udzielać wyczerpujących informacji na temat postępowania pacjenta w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) po szczepieniu przeciw HPV;
- U21. współuczestniczyć w przekazywaniu zgłoszeń o NOP Państwowemu Inspektorowi Sanitarnemu po szczepieniu ochronnym przeciw HPV;
- U22. edukować dzieci i młodzież, ich rodziców/opiekunów oraz osoby dorosłe w zakresie szczepienia ochronnego przeciw HPV;
- U23. łagodzić emocje wywołane szczepieniem ochronnym;
- U24. współpracować z instytucjami sprawującymi nadzór nad organizacją i realizacją szczepień ochronnych.

W zakresie kompetencji społecznych uczestnik kursu:

- K1. szanuje godność i autonomię pacjenta;
- K2. przestrzega tajemnicy zawodowej;
- K3. przestrzega praw pacjenta;
- K4. wykazuje odpowiedzialność za wykonywane świadczenia zdrowotne;
- K5. współpracuje z członkami zespołu opieki zdrowotnej zgodnie z własnymi kompetencjami, zachowując zasady etyki zawodowej;
- K6. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki położniczej.

4. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Nazwa modułu	Liczba godzin teorii	Miejsce realizacji stażu	Liczba godzin stażu	Łączna liczba godzin kontaktowych
I	Organizacja szczepień ochronnych w Polsce	7	–	–	7
II	Podstawy szczepień ochronnych	14	–	–	14
III	Szczepienia ochronne noworodków	4	Oddział noworodkowy albo Oddział położniczo – noworodkowy	15	19
IV	Szczepienia istotne ze względów epidemiologicznych - szczepienie przeciw HPV	2	Punkt szczepień dla dzieci i młodzieży	5	12
			Podstawowa opieka zdrowotna (gabinet zabiegowy)	5	
Łącznie		27		25	52*

* Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych. Oznacza to, że 90% łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację programu nie podlega zmianie. Wskazane 10%, **co stanowi nie więcej niż 5 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.**

5. MODUŁY KSZTAŁCENIA**5.1. MODUŁ I**

Nazwa modułu	ORGANIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POLSCE
Cel kształcenia	Celem modułu jest dostarczenie położnej aktualnej wiedzy w zakresie organizacji i przeprowadzania szczepień ochronnych na podstawie obowiązujących procedur.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W1. omawia podstawy prawne szczepień ochronnych;</p> <p>W2. omawia sposób finansowania szczepień ochronnych;</p> <p>W3. definiuje podmioty uprawnione do przeprowadzania szczepień ochronnych;</p> <p>W4. wskazuje wymogi w zakresie organizacji i wyposażenia punktu/gabinetu szczepień ochronnych;</p> <p>W5. omawia zasady wykonywania szczepień ochronnych;</p> <p>W6. przedstawia zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pielęgniarki punktu/gabinetu szczepień ochronnych;</p> <p>W7. zna zadania osoby wykonującej szczepienie ochronne w świetle przepisów prawa;</p> <p>W8. omawia obowiązującą dokumentację i dokumentowanie wykonania szczepienia ochronnego;</p> <p>W9. omawia zasady dystrybucji szczepionek zakupionych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych;</p> <p>W10. omawia warunki transportu i przechowywania szczepionek;</p> <p>W11. omawia cechy dyskwalifikujące użycie preparatów szczepionek z uwagi na nieprawidłowy transport lub przechowywanie;</p> <p>W12. omawia procedury związane z wykonywaniem zabiegu wakcynacji w aspekcie bezpieczeństwa pacjenta i pracowników medycznych (tj. sterylność zabiegu, utylizacja odpadów, postępowanie w przypadku zakłucia);</p> <p>W13. omawia procedury administracyjne, dotyczące rejestracji wykonanych zabiegów, NOP, jak również zgłaszania braku zgody opiekuna prawnego na wykonywanie szczepień ochronnych;</p> <p>W14. omawia prawa pacjenta w aspekcie szczepień ochronnych;</p> <p>W15. omawia wpływ ruchów antyszczepionkowych na realizację szczepień ochronnych w Polsce;</p> <p>W16. zna zasady skutecznej komunikacji: pielęgniarka/lekarz – pacjent.</p>

	<p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> U1. organizować i wyposażać punkt szczepień ochronnych; U2. przeprowadzać transport szczepionek oraz przechowywać je zgodnie z obowiązującymi procedurami; U3. sporządzać sprawozdania z realizacji szczepień ochronnych; U4. dokonywać analizy wykonalności szczepień ochronnych; U5. udzielać wyczerpujących informacji na temat celowości szczepień ochronnych; U6. definiować kontrargumenty ruchów antyszczepionkowych. <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> K3. przestrzega praw pacjenta; K4. wykazuje odpowiedzialność za wykonywane świadczenia zdrowotne; K6. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w celu poprawy jakości opieki położniczej.
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełnia co najmniej jeden z warunków w sytuacji <u>pielęgniarek i położnych</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Pielęgniarka</u>: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 2) posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, pediatricznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora. 2. <u>Położna</u> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 2) posiada tytuł licencjata położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, położniczo-ginekologicznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora <p>oraz</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. <u>Lekarz</u>, który posiada specjalizację w dziedzinie: immunologii, pediatrii, neonatologii, epidemiologii, chorób zakaźnych, medycyny rodzinnej.

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 7 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 7 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 7 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 30 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do wykładów – 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 20 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 37 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykłady, ćwiczenia teoretyczne i samokształcenie.
Stosowane środki dydaktyczne	Sprzęt do prezentacji multimedialnych, rzutnik, laptop, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, foliogramy, tablice (plansze) dydaktyczne, modele dydaktyczne, wzory dokumentacji.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi).</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzan praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja uczestnika szkolenia przez wykładowcę, członków grupy oraz samoocena uczestnika szkolenia.</p> <p>Obecność na wykładach.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadania polegającego na zaplanowaniu działań do podanego opisu przypadku, gdy brak zgody opiekuna prawnego na wykonywanie szczepienia u dziecka.</p>
Treści modułu kształcenia	<p>1. System szczepień ochronnych w Polsce – aspekty organizacyjne szczepień: (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stan prawny w zakresie szczepień ochronnych w Polsce; 2) organizacja i finansowanie szczepień ochronnych obowiązkowych (proces tworzenia Programu Szczepień

	<p>Ochronnych (PSO), proces tworzenia zapotrzebowania i zakupu szczepionek);</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) nabywanie, przechowywanie i transport szczepionek; 4) sposób przekazywania szczepionek świadczeniodawcom prowadzącym szczepienia ochronne; 5) wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień ochronnych; 6) osoby lub grupy osób obowiązane do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym; 7) organizacja i finansowanie szczepień ochronnych zalecanych i pracowniczych: <ol style="list-style-type: none"> a) wykaz zalecanych szczepień ochronnych, b) wykaz rodzajów czynności zawodowych oraz wykaz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności, c) dokumentacja – sposób dokumentowania i prowadzenia dokumentacji, d) prawa pacjenta w aspekcie obowiązujących przepisów. <p>2. Podmioty uprawnione do wykonywania szczepień ochronnych (0,5 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podmioty przeprowadzające szczepienia ochronne w Polsce; 2) kwalifikacje niezbędne do przeprowadzania szczepień ochronnych; 3) sposób przeprowadzania szczepień ochronnych; 4) zakres obowiązków osób przeprowadzających szczepienia ochronne; 5) zakres odpowiedzialności osób przeprowadzających szczepienia ochronne. <p>3. Organizacja gabinetu/punktu szczepień ochronnych (0,5 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyposażenie punktu szczepień – wymogi prawne (warunki sanitarne pomieszczeń, sprzęt niezbędny do wykonywania szczepień ochronnych, sposób przechowywania szczepionek); 2) zestaw do udzielania pierwszej pomocy oraz zestaw przeciwwstrząsowy; 3) organizacja pracy w punkcie szczepień ochronnych: prowadzenie kartoteki, zasady wzywania na szczepienie, działalność oświatowo-zdrowotna. <p>4. Dokumentacja i sprawozdawczość z prowadzonych szczepień ochronnych oraz powikłań poszczepiennych (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dokumentacja medyczna dotycząca szczepień ochronnych (karta uodpornienia, zaświadczenie o szczepieniu, sprawozdanie roczne, kwartalne, formularze zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP)); 2) sposób prowadzenia i przekazywania dokumentacji medycznej dotyczącej szczepień ochronnych;
--	--

	<p>3) sposób prowadzenia i przekazywania sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;</p> <p>4) sposób prowadzenia dokumentacji punktu szczepień (kartoteka, wezwania do szczepień, pomiar temperatury w urządzeniu chłodniczym, rejestry).</p> <p>5. Prewencja zakażeń (0,5 godz.):</p> <p>1) zasady aseptyki obowiązujące przy wykonywaniu szczepień ochronnych;</p> <p>2) postępowanie ze sprzętem zużytym przy wykonywaniu szczepień ochronnych;</p> <p>3) postępowanie z materiałem zakaźnym.</p> <p>6. Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych w Polsce (1 godz.):</p> <p>1) instytucje prowadzące nadzór nad realizacją szczepień ochronnych;</p> <p>2) sposób prowadzenia nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych;</p> <p>3) monitorowanie realizacji szczepień ochronnych w Polsce (sprawozdania roczne ze szczepień ochronnych MZ-54, analiza danych, interpretacja wyników).</p> <p>7. Ruchy antyszczepionkowe w kraju i na świecie (0,5 godz.):</p> <p>1) podstawowe argumenty przeciwników szczepień ochronnych;</p> <p>2) wpływ ruchów antyszczepionkowych na stan zaszczepienia populacji;</p> <p>3) medycyna oparta na faktach – podaż wiarygodnych informacji.</p> <p>8. Warunki i zasady dobrej komunikacji – sposób przekazywania informacji (1 godz.):</p> <p>1) komunikacja skuteczna i uświadomiona: pielęgniarka/lekarz – pacjent;</p> <p>2) prawo pacjenta do informacji – przepisy prawa.</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>1. Bober-Gheek B., Fleischer M.: <i>Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego</i>. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2006</p> <p>2. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A.: <i>Epidemiologia w zdrowiu publicznym</i>, wyd. 1. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010</p> <p>3. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E.: <i>Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożyłne. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007</p> <p>4. Mrożek-Budzyn D.: <i>Wakcynologia praktyczna</i>, wyd. 5. Wyd. α-Medica Press, Bielsko-Biała 2015</p> <p>5. Wysocki J., Czajka H.: <i>Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach</i>, wyd. 1. Wyd. Help-Med, 2007</p> <p>6. Zalecenia Amerykańskiego Komitetu Doradczego ds. Szczepień Ochronnych (ACIP). Ogólne wytyczne</p>

	<p>dotyczące szczepień ochronnych. „Med. Prakt. Pediatr”. Wydanie Specjalne 1/2009</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baumann-Popczyk A., Sadkowska-Todys M., Zieliński A.: <i>Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka</i>, wyd. 7 (aktualizowane i poszerzone). Wyd. α-medica Press, Bielsko-Biała 2014 2. Bzdęga J., Magdzik W., Naruszewicz-Lesiuk D., Zieliński A. (red.): <i>Leksykon epidemiologiczny</i>, wyd. 1. Wyd. α- Medica Press, Bielsko-Biała 2008 3. Jaeschke R., Cook D., Guyatt G.: <i>Evidence based medicine (EBM), czyli praktyka medyczna oparta na wiarygodnych i aktualnych publikacjach (POWAP)</i>. „Medycyna Praktyczna”. Wydanie specjalne 2002 4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007–2015 – Załącznik do Uchwały Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007 r. 5. Wojtczak A.: <i>Zdrowie publiczne wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku</i>, wyd. 1. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 <p>Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Program Szczepień Ochronnych obowiązujący na dany rok (stanowiący załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych, ogłaszanego corocznie w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia) – http://www.gis.gov.pl 2. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa (Dz.U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.) 3. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm.) 4. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417, z późn. zm.) 6. Ustawa z dnia 27 lipca 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.)
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.

5.2. MODUŁ II

Nazwa modułu	PODSTAWY SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH
Cel kształcenia	Celem modułu jest dostarczenie położnej aktualnej wiedzy dotyczącej uwarunkowań w zakresie wykonywania szczepień ochronnych.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W17. omawia rodzaje odporności oraz czynniki modyfikujące odporność;</p> <p>W18. przedstawia odrębności układu odpornościowego noworodka;</p> <p>W19. wskazuje czynniki modyfikujące układ immunologiczny;</p> <p>W20. różnicuje szczepienia wykonywane we wrodzonych i nabytych niedoborach odporności;</p> <p>W21. charakteryzuje poszczególne rodzaje szczepionek i ich działanie immunologiczne;</p> <p>W22. wyjaśnia zasadność przestrzegania cyklu szczepień;</p> <p>W23. wymienia wskazania i przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych;</p> <p>W24. charakteryzuje obowiązujący Program Szczepień Ochronnych w Polsce;</p> <p>W25. wymienia zasady stosowane przy układaniu indywidualnego kalendarza szczepień ochronnych;</p> <p>W26. przedstawia zasady obowiązujące przy wykonywaniu szczepień ochronnych w szczególnych sytuacjach;</p> <p>W27. charakteryzuje niepożądane odczyny poszczepienne (NOP);</p> <p>W28. omawia postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych;</p> <p>W29. wymienia zasady profilaktyki niepożądanych odczynów poszczepiennych;</p> <p>W30. omawia alternatywne kalendarze szczepień ochronnych.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U7. udzielać wyczerpujących informacji na temat postępowania pacjenta w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP);</p> <p>U8. współuczestniczyć w opracowaniu alternatywnych kalendarzy szczepień ochronnych;</p> <p>U9. prowadzić dokumentację dotyczącą szczepień ochronnych akcyjnych u osób szczególnie narażonych na zakażenie.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K3. przestrzega praw pacjenta;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K4. wykazuje odpowiedzialność za wykonywane świadczenia zdrowotne;</p> <p>K6. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki położniczej.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełnia co najmniej jeden z warunków w sytuacji <u>pielęgniarek i położnych</u>:</p> <p>1. <u>Pielęgniarka</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 2) posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, pediatricznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora. <p>2. <u>Położna</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 2) posiada tytuł licencjata położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, położniczo-ginekologicznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora <p>oraz</p> <p>3. <u>Lekarz</u>, który posiada specjalizację w dziedzinie: immunologii, pediatrii, neonatologii, epidemiologii, chorób zakaźnych, medycyny rodzinnej.</p>
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>–</p>
<p>Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia</p>	<p>Wykład – 14 godz.</p>

Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 14 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 14 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 42 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do wykładów – 14 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu – 28 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 56 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład, ćwiczenia teoretyczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych.
Stosowane środki dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, rzutnik, laptop, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, foliogramy, tablice (plansze) dydaktyczne, modele dydaktyczne, wzory dokumentacji.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi).</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzenie praktyczne.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja uczestnika szkolenia przez wykładowcę, członków grupy oraz samoocena uczestnika szkolenia.</p> <p>Obecność na wykładach.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadania polegającego na zaplanowaniu do podanego opisu przypadku działań profilaktycznych niepożądaných odczynów poszczepiennych.</p>
Treści modułu kształcenia	<p>1. Podstawy immunologii: (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) układ odpornościowy – działanie, narządy limfatyczne <ol style="list-style-type: none"> a) odpowiedź immunologiczna: <ul style="list-style-type: none"> – komponenty i zasadnicze cechy odpowiedzi immunologicznej: limfocyty B i limfocyty T, antygeny, mechanizmy swoiste i nieswoiste, – typy odpowiedzi: humoralna, komórkowa, – etapy odpowiedzi: faza indukcji i faza efektorowa, – przeciwciała: klasy immunoglobulin IgA, IgD, IgE, IgG, IgM; 2) podstawy immunologiczne czynnej odporności przeciwzakaźnej;

	<p>3) odporność swoista i nieswoista</p> <p>a) odporność nieswoist : bariery mechaniczne, chemiczne, mikrobiologiczne, układ białek dopełniacza, cytokiny, komórki fagocytarne, limfocyty NK,</p> <p>b) odporność swoista (typu komórkowego, typu humoralnego);</p> <p>4) odporność immunologiczna pierwotna i wtórna;</p> <p>5) odporność czynna i bierna (naturalna i sztuczna);</p> <p>6) dojrzewanie układu immunologicznego – mechanizmy fizjologiczne indukcji odporności komórkowej i humoralnej, okres utrzymania odporności, czynniki modyfikujące odporność immunologiczną.</p> <p>2. Szczepionki: (2 godz.)</p> <p>1) definicje;</p> <p>2) rodzaje i podział szczepionek ze względu na:</p> <p>a) rodzaj antygeny: szczepionki żywe, szczepionki zabite, szczepionki rekombinowane, toksoidy/anatoksyny, szczepionki podjednostkowe,</p> <p>b) rodzaj drobnoustroju: szczepionki bakteryjne, szczepionki wirusowe, szczepionki mieszane,</p> <p>c) zakres działania uodparniającego: szczepionki swoiste, szczepionki nieswoiste,</p> <p>d) postać: szczepionki płynne, szczepionki liofilizowane (w proszku),</p> <p>e) liczbę antygeny: szczepionki monowalentne, szczepionki poliwalentne, szczepionki skojarzone,</p> <p>f) pochodzenie antygeny szczepionkowego: autszczepionki, heteroszczepionki,</p> <p>g) podstawowe zasady dotyczące stosowania preparatów szczepionkowych (schematy/cykle szczepień, odstępy czasowe pomiędzy szczepieniami, łączenie różnych szczepionek).</p> <p>3. Wskazania i przeciwwskazania do szczepień ochronnych: (1 godz.)</p> <p>1) wskazania ze względów zdrowotnych i epidemiologiczno-społecznych, wybór wskazań do poszczególnych szczepionek;</p> <p>2) ogólnie przyjęte przeciwwskazania do wszystkich szczepień – zalecenia i rekomendacje gremiów eksperckich krajowych i światowych.</p> <p>4. Podstawy epidemiologiczne wykonywania szczepień ochronnych: (1 godz.)</p> <p>1) aktualna sytuacja epidemiologiczna chorób objętych w Polsce obowiązkowym szczepieniem ochronnym;</p> <p>2) badania skuteczności szczepionek i szczepień – różnice;</p> <p>3) znaczenie szczepień ochronnych w aspekcie indywidualnym i zbiorowiskowym.</p>
--	---

	<p>5. Program Szczepień Ochronnych (PSO) w Polsce: (1 godz.) – szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane.</p> <p>6. Indywidualny kalendarz szczepień ochronnych (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zasady ustalania indywidualnego kalendarza szczepień ochronnych; 2) postępowanie przy odstępstwach od schematów szczepień ochronnych w PSO – dobór optymalnej formy wakcynacji z perspektywy stanu klinicznego pacjenta i oczekiwanego efektu bezpieczeństwa i ochrony przeciwzakaźnej; 3) alternatywny kalendarz szczepień ochronnych – zasady realizacji, możliwe odstępstwa od kalendarza szczepień (cykle szczepienia, odstępy między dawkami przypominającymi, dobór szczepionek np. skojarzonych, odstęp czasu pomiędzy szczepieniami, wiek pacjenta, stan kliniczny). <p>7. Szczepienia ochronne we wrodzonych i nabytych zaburzeniach odporności (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zalecenia dotyczące stosowania szczepień ochronnych u osób z zaburzeniami odporności, innymi problemami zdrowotnymi, np. chorobami alergicznymi: <ol style="list-style-type: none"> a) wskazania kliniczne, b) obserwacja poszczepienna, c) indywidualizacja kalendarza szczepień ochronnych. <p>8. Szczepienia ochronne osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) szczepienie przeciwko wściekliźnie: <ol style="list-style-type: none"> a) właściwości szczepionki, b) schemat szczepienia, c) wskazania: osoby narażone na zakażenie w wyniku styczności ze zwierzęciem chorym na wściekliznę lub podejrzanym o zakażenie wirusem wścieklizny, d) zasady immunoprofilaktyki czynno-biernej(profilaktyka poekspozycyjna); 2) szczepienie przeciwko tężcowi: <ol style="list-style-type: none"> a) właściwości szczepionki, b) wskazania: osoby zranione, narażone na zakażenie tężcem; nieszczepieni, niekompletnie szczepieni lub historia szczepień niepewna, c) profilaktyka poekspozycyjna. <p>9. Szczepienia ochronne w sytuacjach szczególnych (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zasady postępowania w razie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii: zalecenia ogólne,
--	---

	<p>zalecenia kliniczne, ochrona przed bioterroryzmem;</p> <p>2) organizacja realizacji szczepień ochronnych w sytuacjach szczególnych.</p> <p>10. Szczepienia ochronne osób wyjeżdżających za granicę (1 godz.):</p> <p>1) zalecane szczepienia ochronne wymagane międzynarodowymi przepisami zdrowotnymi – globalizacja i wyzwania stojące przed służbami sanitarnymi, warunki epidemiologiczne, np. informacja o obszarach endemicznych: żółta gorączka, cholera, wścieklizna.</p> <p>11. Niepożądane odczyny poszczepienne (2 godz.):</p> <p>1) klasyfikacja:</p> <ol style="list-style-type: none"> ciężki, poważny, łagodny, miejscowe, ogólnoustrojowe, alergiczne; <p>2) przyczyny: działanie samej szczepionki (np. uczulenie na jej składnik); nieprawidłowe podanie szczepionki; inna przyczyna, przypadkowo występująca w tym samym czasie co szczepienie;</p> <p>3) charakterystyka NOP występujących po poszczególnych szczepieniach ochronnych: np. przeciw różyczce – przewlekłe zapalenie stawów, odrze – plamica małopłytkowa, krztuścowi i odrze – zapalenie mózgu, krztuścowi – objawy neurologiczne, po szczepieniu doustnym przeciw polio – poszczepienne porażenie poliomyelitis, po każdym szczepieniu – wstrząs anafilaktyczny;</p> <p>4) postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego;</p> <p>5) profilaktyka niepożądanych odczynów poszczepiennych;</p> <p>6) cele monitorowania niepożądanych odczynów poszczepiennych:</p> <ol style="list-style-type: none"> wykrywanie nowych, nietypowych i rzadkich odczynów, monitorowanie poznanych odczynów, ustalenie czynników ryzyka wystąpienia poszczególnych rodzajów odczynów, identyfikacja partii szczepionek ze zwiększonym odsetkiem odczynów, kontrola bezpieczeństwa nowo wprowadzonych szczepionek.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gołąb J., Jakóbsiak M., Lasek W., Stokłosa T.: <i>Immunologia</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012 Mrożek-Budzyn D.: <i>Wakcynologia praktyczna</i>, wyd. 5. Wyd. α-Medica Press 2015 Wysocki J., Czajka H.: <i>Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach</i>, wyd. 1.

	<p>Help med., 2007</p> <p>4. Program Szczepień Ochronnych obowiązujący na dany rok (stanowiący załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych, ogłaszanego corocznie w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia) – http://www.gis.gov.pl</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Nie dotyczy.</p>

5.3. MODUŁ III

Nazwa modułu	SZCZEPHENIA OCHRONNE NOWORODKÓW
Cel kształcenia:	Celem modułu jest przygotowanie położnej do udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu wykonywania szczepień ochronnych u noworodka oraz oceny reakcji poszczepiennych.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W31. wymienia rodzaje szczepień ochronnych wykonywane w okresie noworodkowym wraz z uzasadnieniem ich celowości z uwagi na specyfikę układu immunologicznego;</p> <p>W32. charakteryzuje szczepionki przeznaczone do wakcynacji w okresie noworodkowym;</p> <p>W33. wymienia wskazania i definiuje przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych u noworodka;</p> <p>W34. charakteryzuje rozwój zmiany po szczepieniu przeciw gruźlicy;</p> <p>W35. wymienia wskazania i definiuje przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych u noworodka;</p> <p>W36. wymienia spektrum niepożądanych odczynów poszczepiennych w zależności od rodzaju szczepionki.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U10. współuczestniczyć w kwalifikacji noworodka do szczepienia ochronnego;</p> <p>U11. postępować ze sprzętem i materiałem użytym przy wykonywaniu szczepień ochronnych u noworodka zgodnie z obowiązującą procedurą;</p> <p>U12. wykonywać szczepienie ochronne u noworodka zgodnie z obowiązującymi zasadami;</p> <p>U13. dokumentować wykonane szczepienie u noworodka w karcie uodpornienia i książeczce zdrowia;</p> <p>U14. edukować rodziców/opiekunów m.in. w zakresie obserwacji i pielęgnacji noworodka po szczepieniu ochronnym oraz celowości szczepień ochronnych;</p> <p>U15. rozpoznawać, klasyfikować i charakteryzować miejscowe oraz uogólnione reakcje ustroju występujące u noworodka po szczepieniu ochronnym;</p> <p>U23. łagodzić emocje wywołane szczepieniem ochronnym;</p> <p>U24. współpracować z instytucjami sprawującymi nadzór nad organizacją i realizacją szczepień ochronnych.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. szanuje godność i autonomię pacjenta;</p> <p>K2. przestrzega tajemnicy zawodowej;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K3. przestrzega praw pacjenta;</p> <p>K4. wykazuje odpowiedzialność za wykonywane świadczenia zdrowotne;</p> <p>K5. współpracuje z członkami zespołu opieki zdrowotnej, zachowując zasady etyki zawodowej i własne kompetencje;</p> <p>K6. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki położniczej.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełnia co najmniej jeden z warunków w sytuacji <u>pielęgniarek i położnych</u>:</p> <p>1. <u>Pielęgniarka</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 2) posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, pediatrycznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora. <p>2. <u>Położna</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 2) posiada tytuł licencjata położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, położniczo-ginekologicznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora <p>oraz</p> <p>3. <u>Lekarz</u>, który posiada specjalizację w dziedzinie: immunologii, pediatrii, neonatologii, epidemiologii, chorób zakaźnych, medycyny rodzinnej.</p>
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>–</p>
<p>Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia</p>	<p>Wykład – 4 godz. Staż – 15 godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

<p>Nakład pracy uczestnika kursu</p>	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 19 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 4 godz. • staż – 15 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 49 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do wykładów – 8 godz. • opanowanie materiału do zaliczenia modułu – 16 godz. • przygotowanie się do stażu – 10 godz. • opanowanie materiału do zaliczenia modułu – 15 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 68 godz.</p>
<p>Stosowane metody dydaktyczne</p>	<p>Wykład problemowy, ćwiczenia teoretyczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, np. na fantomach, seminaria, staż.</p>
<p>Stosowane środki dydaktyczne</p>	<p>Prezentacja multimedialna, rzutnik, laptop, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, foliogramy, tablice (plansze) dydaktyczne, modele dydaktyczne, wzory dokumentacji.</p>
<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi).</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzan praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja uczestnika szkolenia przez wykładowcę, opiekuna stażu, pacjentów, członków zespołu terapeutycznego oraz samoocena uczestnika szkolenia.</p> <p>Obecność na wykładach i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadania polegającego na zaplanowaniu działań do podanego opisu przypadku z uwzględnieniem wskazań oraz przeciwwskazań do wykonania szczepienia u noworodka oraz wypełnieniu obowiązującej dokumentacji.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>
<p>Treści modułu kształcenia</p>	<p>1. Szczepienia ochronne okresu noworodkowego: (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) szczepienie przeciwko WZW typu B: <ol style="list-style-type: none"> a) właściwości szczepionki,

	<p>b) zasady i technika podania;</p> <p>2) szczepienie przeciw gruźlicy BCG:</p> <ol style="list-style-type: none"> właściwości szczepionki (szczepionka żywa), przechowywanie (wrażliwa na światło), zasady i technika podania (przygotowanie zawiesiny; podanie w iniekcji śródskórnej), rozwój zmiany miejscowej – pęcherzyk, naciek, krosta, owrzodzenie < 10 mm, powikłania spowodowane nieprawidłowym podaniem szczepionki, np. owrzodzenie > 10 mm, ropień, ropień podskórny. <p>2. Obserwacja i pielęgnacja noworodka po szczepieniu ochronnym: (1 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> zasady kąpieli noworodka po szczepieniu ochronnym; reakcje ustroju występujące u noworodka po szczepieniu przeciwko gruźlicy i WZW-B (odczyny miejscowe, np. obrzęk, powiększenie węzłów chłonnych, ze strony ośrodkowego układu nerwowego np. drgawki gorączkowe i niegorączkowe, encefalopatie, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, uogólniony rozsiew prątki itd.); edukacja rodziców/opiekunów pod kątem obserwacji w kierunku niepożądanych odczynów poszczepiennych. <p>3. Wskazania i przeciwwskazania do wykonania szczepień ochronnych u noworodka: (1 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> szczepienie przeciw gruźlicy: <ol style="list-style-type: none"> wskazania: noworodki w pierwszej dobie życia; noworodki przedwcześnie urodzone, gdy osiągną masę ciała >2000 g, przeciwwskazania: podejrzenie zaburzeń odporności, aktywna gruźlica matki, noworodki urodzone przez matki HIV dodatnie – wymagana konsultacja specjalistyczna; urazy okołoporodowe, np. wylewy śródczaszkowe; stan zamartwicy; podejrzenie konfliktu serologicznego; zakażenie wrodzone; ciężkie wady rozwojowe; szczepienie przeciw WZW typu B: <ol style="list-style-type: none"> wskazania: noworodki przedwcześnie urodzone z masą ciała <2000 g, których matki są HBs Ag dodatnie oraz immunoglobulina swoista anty WZW B 12 h po urodzeniu; noworodki przedwcześnie urodzone, których matki są HBs Ag ujemne – w pierwszej dobie jedna dawka szczepienia niezależnie od masy ciała, przeciwwskazania: nadwrażliwość na składniki szczepionki; zachowanie ostrożności u noworodków z masą urodzeniową poniżej 2000 g.
--	--

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mrożek-Budzyn D.: <i>Wakcynologia praktyczna</i>, wyd. 5. Wyd. α-Medica Press, 2015 2. Program Szczepień Ochronnych obowiązujący na dany rok (stanowiący załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych, ogłaszanego corocznie w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia) – http://www.gis.gov.pl 3. Wysocki J., Czajka H.: <i>Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach</i>, wyd. 1. Wyd. Help-Med, 2007 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E.: <i>Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Staż: Oddział noworodkowy albo Oddział położniczo-noworodkowy – 15 godz.

5.4. MODUŁ IV

Nazwa modułu	SZCZEPHENIA ISTOTNE ZE WZGLĘDÓW EPIDEMIOLOGICZNYCH – SZCZEPHENIE PRZECIW HPV
Cel kształcenia:	Celem modułu jest przygotowanie położnej do udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV).
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W37. omawia zasady kwalifikacji do szczepień ochronnych;</p> <p>W38. omawia technikę wykonania szczepienia ochronnego przeciw HPV;</p> <p>W39. omawia dokumentację wykonanego szczepienia ochronnego przeciw HPV;</p> <p>W40. przedstawia podział niepożądanych odczynów poszczepiennych NOP po szczepieniu przeciw HPV;</p> <p>W41. omawia czynniki zmniejszające i nasilające lęk przed szczepieniem ochronnym.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U16. współuczestniczyć w kwalifikacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych do szczepienia ochronnego przeciw HPV;</p> <p>U17. wykonywać szczepienie ochronne przeciw HPV;</p> <p>U18. dokumentować wykonanie szczepienia ochronnego przeciw HPV;</p> <p>U19. rozpoznawać, klasyfikować i charakteryzować miejscowe oraz uogólnione reakcje ustroju występujące u pacjenta po szczepieniu ochronnym przeciw HPV;</p> <p>U20. udzielać wyczerpujących informacji na temat postępowania pacjenta w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) po szczepieniu przeciw HPV;</p> <p>U21. współuczestniczyć w przekazywaniu zgłoszeń o NOP Państwowemu Inspektorowi Sanitarnemu po szczepieniu ochronnym przeciw HPV;</p> <p>U22. edukować dzieci i młodzież, ich rodziców/opiekunów oraz osoby dorosłe w zakresie szczepienia ochronnego przeciw HPV;</p> <p>U23. łagodzić emocje wywołane szczepieniem ochronnym;</p> <p>U24. współpracować z instytucjami sprawującymi nadzór nad organizacją i realizacją szczepień ochronnych.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. szanuje godność i autonomię pacjenta;</p> <p>K2. przestrzega tajemnicy zawodowej;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K3. przestrzega praw pacjenta;</p> <p>K4. wykazuje odpowiedzialność za wykonywane świadczenia zdrowotne;</p> <p>K5. współpracuje z członkami zespołu opieki zdrowotnej, zachowując zasady etyki zawodowej i własne kompetencje;</p> <p>K6. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki położniczej.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełnia co najmniej jeden z warunków w sytuacji <u>pielęgniarek i położnych</u>:</p> <p>1. <u>Pielęgniarka</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 2) posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych; 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, pediatrycznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora. <p>2. <u>Położna</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 2) posiada tytuł licencjata położnictwa i ukończony kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych 3) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, położniczo-ginekologicznego lub rodzinnego oraz uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych; 4) posiada stopień naukowy doktora <p>oraz</p> <p>3. <u>Lekarz</u>, który posiada specjalizację w dziedzinie: immunologii, pediatrii, neonatologii, epidemiologii, chorób zakaźnych, medycyny rodzinnej.</p>
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>–</p>
<p>Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia</p>	<p>Wykład – 2 godz. Staż – 10 godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

<p>Nakład pracy uczestnika kursu</p>	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 12 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 2 godz. • staż – 10 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 28 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do wykładów – 4 godz. • opanowanie materiału do zaliczenia modułu – 4 godz. • przygotowanie się do stażu – 10 godz. • opanowanie materiału do zaliczenia modułu – 10 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 40 godz.</p>
<p>Stosowane metody dydaktyczne</p>	<p>Wykład problemowy, ćwiczenia teoretyczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, np. na fantomach, seminaria, staż.</p>
<p>Stosowane środki dydaktyczne</p>	<p>Prezentacja multimedialna, rzutnik, laptop, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, foliogramy, tablice (plansze) dydaktyczne, modele dydaktyczne, wzory dokumentacji.</p>
<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 10 pytań jednokrotnego wyboru (warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 70% poprawnych odpowiedzi).</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzan praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja uczestnika szkolenia przez wykładowcę, opiekuna stażu, pacjentów, członków zespołu terapeutycznego oraz samoocena uczestnika szkolenia.</p> <p>Obecność na wykładach i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadania polegającego na zaplanowaniu działań do podanego opisu przypadku z uwzględnieniem wskazań oraz przeciwwskazań do wykonania szczepienia przeciwko HPV oraz wypełnieniu obowiązującej dokumentacji.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>
<p>Treści modułu kształcenia</p>	<p>1. Szczepienie ochronne przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rodzaje szczepionek (rekombinowane, kategoria – zabite); 2) technika wykonania szczepienia ochronnego;

	<p>3) kwalifikowanie do szczepienia ochronnego:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) wywiad – sytuacje wymagające zachowania szczególnej ostrożności (przeciwwskazania względne), b) badanie lekarskie, c) przed szczepieniem ochronnym dorosłych, aktywnych seksualnie kobiet należy zlecić badanie ginekologiczne w celu wykluczenia patologicznych zmian szyjki macicy (cytologia), d) wskazania: <ul style="list-style-type: none"> – polskie rekomendacje zalecają rutynowe podanie szczepionki przeciwko HPV wszystkim dziewczynom w 11.-12. roku życia, – powszechnie zalecane wszystkim zdrowym dzieciom od 9. roku życia, nastolatkom i osobom dorosłym, – zalecane rutynowe szczepienia wszystkich chłopców w wieku 11–12 lat za pomocą szczepionki przeciwko 4 typom wirusa HPV – Amerykański Komitet Doradczy do spraw Szczepień (ACIP), e) przeciwwskazania: <ul style="list-style-type: none"> – wysoka gorączka (przeciwwskazanie czasowe, szczepienie należy przełożyć), – nadwrażliwość na substancje czynne lub na którąkolwiek substancję pomocniczą zawartą w szczepionce (przeciwwskazanie stałe), – osoby, u których po podaniu szczepionki przeciwko HPV wystąpiły objawy wskazujące na nadwrażliwość, nie powinny otrzymywać kolejnych dawek. <p>2. Edukacja dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych (1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wirusy brodawczaka ludzkiego, drogi przenoszenia; 2) cel szczepień przeciwko HPV (szczepionka 4-walentna dodatkowo uodparnia przeciwko HPV-6 i HPV-11, które wywołują brodawki narządów płciowych u obu płci); 3) obserwacja i samoobserwacja po szczepieniu pod kątem: <ol style="list-style-type: none"> a) wystąpienia objawów miejscowych, np. obrzęk, zaczerwienienie, naciek od kilku do kilkunastu cm, z bolesnością samoistną i/lub przy dotyku lub przy ruchu kończyną; powiększenie węzłów chłonnych (rzadko), bolesność w miejscu podania, b) wystąpienia uogólnionej reakcji ustroju, np. wzrost ciepłoty ciała, złe samopoczucie, drażliwość, brak apetytu, senność; 4) zasady postępowania po szczepieniach- niepożądane odczyny poszczepienne, w przypadku których pacjent powinien się zgłosić do lekarza, np. drgawki, wyraźne zaburzenia świadomości, gdy obrzęk wykracza poza
--	---

	najbliższy staw lub obrzęk, zaczerwienienie i ból utrzymują się >3 dni.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mrożek-Budzyn D.: <i>Wakcynologia praktyczna</i>, wyd. 5. Wyd. α-Medica Press, 2015 2. Wysocki J., Czajka H.: <i>Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach</i>, wyd. 1. Wyd. Help-Med, 2007 3. Program Szczepień Ochronnych obowiązujący na dany rok (stanowiący załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych, ogłaszanego corocznie w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia) – http://www.gis.gov.pl <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciechaniiewicz W., Grochans E., Łoś E.: <i>Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Podręcznik dla studiów medycznych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007 2. Gołąb J., Jakóbisiak M., Stokłosa T., Łasek W.: <i>Immunologia</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012 3. Mamoń A.: <i>Szczepienia ochronne dzieci i dorosłych</i>, wyd. 2. Wyd. Ad Vocem, 2010
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	<p>Staż:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Punkt szczepień dla dzieci i młodzieży – 5 godz. 2. Podstawowa opieka zdrowotna (gabinet zabiegowy) – 5 godz.

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Oddział noworodkowy albo Oddział położniczo-noworodkowy

Cel stażu: Kształtowanie umiejętności z zakresu wykonywania szczepień ochronnych u noworodka.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 15 godz.

Liczebność grupy: 5 osób

Opiekun stażu: osoby z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniające co najmniej jeden z warunków:

- pielęgniarka z tytułem specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, neonatologicznego, rodzinnego oraz posiadająca uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych **lub** pielęgniarka z ukończonym kursem specjalistycznym w zakresie szczepień ochronnych
- położna z tytułem specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, położniczo-ginekologicznego, rodzinnego oraz posiadająca uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych **lub** położna z ukończonym kursem specjalistycznym w zakresie szczepień ochronnych.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Wykonanie szczepienia ochronnego u noworodka oraz jego udokumentowanie.
2. Edukacja rodziców/opiekunów w zakresie szczepień ochronnych u noworodków.

Warunki zaliczenia stażu:

- Obecność na zajęciach.
- Udokumentowane zaliczenie wymaganych świadczeń zdrowotnych.

6.2. STAŻ: Punkt szczepień dla dzieci i młodzieży

Cel stażu: Kształtowanie umiejętności z zakresu wykonywania szczepień ochronnych przeciw HPV u dzieci i młodzieży.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 5 godz.

Liczebność grupy: 5 osób

Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniające co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, neonatologicznego, rodzinnego oraz posiadają uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych;
- ukończyły kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Wykonanie szczepienia przeciw HPV zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz jego udokumentowanie.
2. Edukacja w zakresie szczepień ochronnych przeciw HPV.

Warunki zaliczenia stażu:

- Obecność na zajęciach.
- Udokumentowane zaliczenie wymaganych świadczeń zdrowotnych.

6.3. STAŻ: Podstawowa opieka zdrowotna (gabinet zabiegowy)

Cel stażu: Kształtowanie umiejętności z zakresu wykonywania szczepień ochronnych przeciw HPV u osób dorosłych.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 5 godz.

Liczebność grupy: 5 osób

Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniające co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, neonatologicznego, rodzinnego oraz posiadają uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych;
- ukończyły kurs specjalistyczny w zakresie szczepień ochronnych

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Wykonanie szczepienia przeciw HPV zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz jego udokumentowanie.
2. Edukacja w zakresie szczepień ochronnych przeciw HPV.

Warunki zaliczenia stażu:

- Obecność na zajęciach.
- Udokumentowane zaliczenie wymaganych świadczeń zdrowotnych.

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA POŁOŻNA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO SZCZEPIENIA OCHRONNE DLA POŁOŻNYCH

1. Wykonywanie szczepień ochronnych u noworodków w ramach kalendarza szczepień.
2. Wykonywanie szczepień ochronnych przeciw HPV zgodnie z obowiązującymi zasadami.
3. Rozpoznawanie, klasyfikowanie i charakteryzowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz podejmowanie stosownych działań w przypadku ich wystąpienia.
4. Sporządzanie sprawozdania z realizacji szczepień oraz dokonywanie analizy wykonalności szczepień ochronnych u noworodków.
5. Edukowanie rodziców/opiekunów w zakresie szczepień ochronnych u noworodków.
6. Edukowanie w zakresie szczepień ochronnych przeciw HPV.